

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. **«GORENJEČ»** stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Prevrtanje bohinjskega predora.

Ko se je začetkom 70. leta Rudolfova železnica do Trbiža izročila prometu, tedaj je bila prvokrat odprta pot, da so se omogočile potovalcem one krasne, do tedaj težko pristopne gorske partije, ki se razprostirajo vzhodno in zahodno od Trbiža. Hribolazcem so kmalu sledili inženjerji, iskajoči pot, ki naj združi Rudolfovo železnico s Predilom do morja, da bi moderno izpeljali staro pošto cesto, zajedno trgovsko cesto čez Predil v soško dolino in dalje v Italijo. Splošne študije otaki železniški zvezi so se vršile že prej in začetkom 70. leta se je premišljevalo, kako bi se izpeljala misel dogradnje Rudolfove železnice čez Predil v Gorico in Trst.

Leta 1873 se je tak načrt predložil državnemu zboru, toda do kakega sklepa ni prišlo in videlo se je, kakor da bo vprašanje polaganja železniškega tira v Julijskih planinah odloženo za dolgo časa. In kolikorkrat se je v javnosti razpravljalo o zvezi tržškega pristana s sredino monarhije, tedaj se je vedno naglašal načrt predilske železnice, ki se je od vseh strani smatral kot edino pravi in najpripravnejši. Temu nasproti se je zastopalo stališče dežele Koroske, ki je hotela svoje glavno mesto združiti z jugom in ki je stremilo po železnici čez Karavanke. In po savski dolini naj bi se od Škofje Loke čez Kras v Divačo izpeljal drug protinačrt. Dolgo časa se je pisalo: Tukaj predilska, tam loška proga! Sele začetkom 80. leta se je sprožila proga, ki bi tekla po bohinjski dolini, in ki je takorekoč med obema načrtoma. Ta bi se združila na severu z karavansko železnico. Loška proga je bila s tem pokopana na večne čase in za predilsko črto je nastala nova doba. Konečno je zmagala karavansko-bohinjska črta in po hudih bojih v zakonodajnih zastopih je dne 6. junija 1901 cesar potrdil predlogo glede druge železniške zveze s Trstom.

Neugodne geološke razmere, ki so se prorokovale v Bohinju, so požurile merodajne kroge že meseca oktobra 1900, tedaj še pred parlamentarično razpravo zakonske predloge, da so ondi poskušali svet, da bi na ta način mogli presoditi, kako trd je ondi svet in kakšen je ondi

teren. Preiskave so dognale, da se je prvotno določen program, kako graditi bohinjski predor in po katerem bi se imela liki dogodki v Simpton-predoru graditi dva enotirna vsopredna predora, izpremenil v toliko, da se je pričel kopati le en sam dvotirni predor. Po sankcijoniranju postave se je precej delalo na to, da se kolikor mogoče hitro dobe one pomožne naprave, katere zahteva gradnja tako velikega predora. Bohinjski predor je 6334 metrov dolg. V primeru bodi povedano, da ima arlberski predor 10.080 metrov dolžine. Delo se je oddalo po javnem razpisu proti jednotnim cenam in preračunu v maju 1902 stavbenemu podjetnistvu Cecconi, ki je bil znan že od gradnje arlberskega predora. Kmalu se je na to razvilo živahno življenje tako v Bohinju na Bistrici, kakor tudi na Primorskem Podbrdom. Delavske hiše, bolnišnice, hiše za stroje, restavracije so stale v najkrajšem času in že sredi leta 1902 se je pričelo na obeh straneh redno s kopanjem predora.

Konec prih.

Mestna hranilnica v Radovljici

je izdala poročilo k letnemu zaključku za osmo upravno leto 1903, kateri zopet jasno dokazuje jako ugoden uspeh.

Denarnega prometa je imela hranilnica na prejemkih K 1.743.311·11 in na izdatkih K 1.727.177·51, skupaj 3.470.488·62. Stanje hranilnih vlog je bilo prejšnje leto K 2.206.005·41. V tem upravnem letu je bilo na novo vloženih K 807.185·60 ter dvignjenih K 557.364·81, toraj več vloženih K 249.820·79, k temu presežku priračuna se znesek kapitalizovanih obresti po K 88.811·90, tem načinom se stanje hranilnih vlog povišalo na K 338.632·69, tako da znaša koncem preteklega leta K 2.544·638·10.

Za vse hranilne vloge se je do konca 1903 leta izdalo 5947 vložnih knjižic. Stanje hipotečnih posojil, katero je znašalo prejšnje leto K 1.552.024·04, zvišalo se je za K 210.718·34. Na novo se jih je izplačalo K 298.480·—, vrnilo pa K 87.761·66, znaša torej stanje hipotečnih posojil K 1.762·742·38. Hipotečnih posojil izplačalo se je do konca 1903 leta 1219 dolžnikom.

Posojil proti zastavi vrednostnih papirjev se tudi v tem letu ni izplačalo. Stanje teh posojil iz prejšnjih let je znašalo K 2.308·—, plačalo se jih je za K 100·—, znaša toraj to stanje K 2.208·—. Menic eskomptovalo se je za K 218.822·70, realizovanih je bilo za K 212.175·40, toraj za K 6.647·30 več eskomptovanih.

Skupno stanje menic znaša koncem tega leta kron 109.228·—. Stanje vrednostnih papirjev od prejšnjega leta je znašalo K 233.610·90, nakupilo se jih je v preteklem letu za K 10.028·85, prodalo pa vsled izžrebanja za kron 6.030·—, toraj za K 3.998·85 več nakupilo.

K tej skupni svoti po K 237.609,75 priračunati je dobiček po kurzu z dne 31. dec. l. 1903, kateri znaša le K 100,75, znaša toraj vrednost skupnih efektov po kurzu zadnjega dne l. 1903 K 237.710,50. Kurzni dobiček iz prejšnjih let, znašajoč K 5.157,14, kateremu se prišteje zadnji prebitok po K 100,75, skupno K 5.257,89, ostane še nadaljno naložen za eventualne zgube pri efekti.

Pri javnih bankah in drugih denarnih zavodih je imela hranilnica v prejšnjem letu K 279.182,73. V preteklem letu se je naložilo K 333.966,88, realizovalo pa K 311.430,40, torej več naložilo za K 22.536,48, k temu skupnemu znesku po K 301.719,21 priračunati je kapitalizovane obresti po K 22.005,48, znaša stanje tekočega računa koncem preteklega leta K 313.724,69.

Ako primerjamo vse hranilnične računske zaključke iz prejšnjih let, svedoči, da celo hranilnično poslovanje vedno bolj narašča. Že z ozirom na to naraščanje prometa je bila hranilnica primorana priti do sklepa sezidati si svoje poslopje, in res stoji že krasno poslopje, katero zadošča vsem zahtevam.

V Kranju, 11. junija.

Deželni zbori. Sklican je deželni zbor češki. Nemške stranke bodo v deželnem zboru takoj v prvi seji pričele z obstrukcijo. — Drugi deželni zbori bodo sklicani v jeseni k daljšim zasedanjem. — Bukovinski deželni zbor je razpuščen zaradi znanih dogodkov v zadnjem zasedanju.

Trgovinska pogodba med Avstrijo in Italijo. Razprave se prično zopet dne 15. junija. Merodajni krogi so mnenja, da bodo pogajanja končana tekom 14 dni. Znatne prednosti hočejo dovoliti izdelkom avstrijske industrije v volni in bombaževini, pri strojih in oni dunajske industrije, nasproti pa tudi južnoitalijanskim kmetovalcem pri uvozu južnega sadja in olja.

Novo slovensko akademsko društvo. Slovenski visokošolci na Koroškem snujejo slovensko ferijalno društvo «Korotan», ki hoče prirejati zborovanja, veselice in predavanja po Koroškem.

Iz Macedonije prihajajo zopet poročila o turških grozodejstvih napram kristjanom. Posebno v Krušem in Monastiru pustoši hudo neka turška roparska družba. V Ohridi je nastala lakota. Iz pokrajin, kjer so že začeli poslovati inozemski orožniški častniki, dohajajo ugodna poročila.

PODLISTEK.

Narodne pripovedke iz kranjske okolice.

(Zapisal Marjan.)

Zlata vprega.

Nekoč sta živela dva ubožna otroka, deček in deklica; dečku je bilo ime Janezek, deklici pa Micka. Roditelja sta umrla in jima nista zapustila nič imetja. Otroka sta se morala vsled tega preživljati s prosjačenjem, ker sta bila oba radi svoje mladosti za delo še nesposobna.

Prigodilo se je, da sta se nekega dne izgubila v velikem gozdu in šele po dolgem času se jima je posrečilo priti na planjavo, na kateri je stala ena sama hiša. Vsa utrujena sta potrkala na okno in takoj se je prikazala pri njem stara žena. Otroka sta jo prosila, da bi ju prenočila in starka ju je radovoljno vzela pod streho. V sobi jima je pa rekla: «Jaz vaju rada vzamem pod streho. Varujta se pa, ko pride moj mož domov; rad namreč je človeško meso.»

Otroka sta se zbal, vendar nista mogla dalje iti, ker je bila zunaj že trda noč. Na prošnjo ju je skrila starka pod veliki sod na dvorišču. Mož je prišel pozno domov in je ozmerjal starko, ker mu ni pripravila za večerjo človeškega mesa. Zjutraj je zopet razsajajoč zapustil hišo. Otroka, ki nista zatisnila radi strahu celo noč očesa, sta vse to čula in sta prilezla vsa preplašena

Volitve v Belgiji. Dne 31. majnika se je izvolila polovica zastopnikov v zbornico in senat, ker je morala po pravilih polovica izstopiti. Volitve so se vršile nenavadno mirno. Dasi so si klerikalci tudi to pot obdržali večino, vendar so volitve pokazale, da se tudi v klerikalni Belgiji svet suče. V zastopniški zbornici so si liberalci izvojevali pet mandatov, tri od krščanskih socialstov in dva od krščanskih demokratov; tudi v senatu so liberalci pridobili na račun klerikalne večine dva sedeža.

Tedenske politične vesti. V odločilnih krogih dunajskih se znova bavi s vprašanjem, da bi se osnovalo samostojno mornarično ministrstvo. — V Zagrebu so bile dne 7. t. m. velike demonstracije za finančno samostojnost Hrvatske. — V Laškem trgu so se povodom prihoda škofa Napotnika zgodili dne 5. t. m. krvavi izgredi, ker je župnik prepovedal razobesiti slovensko zastavo.

Dopisi.

Iz kranjske okolice. [Dalje.] Pustimo ta večni mrzel prostor in podajmo se nekoliko bližje, namreč k solncu, k njegovim sinovom in hčeram (planetom) in zasledujmo v njih konec sveta. Kakor skrbni oče skrbi za lastne otroke, tako skrbi solnce za svoje planete, da jim pošilja potrebno gorkoto in ž njo moč razvijanja organskega življenja na njihovih površjih. Naša zemlja s svojo notranjo centralno gorkoto, akoravno je taista še ogromna, ker se nahaja v njenem središču vsa tvarina, n. pr. železo in kamenje v goreči tekočini, nas ni v stanu prehraniti na svojem mrzlem površju brez solnčne gorkote pri življenju, temveč solnčna gorkota nam je neobhodno potrebna in ta nam je baš še zagotovljena v naslednjih par milijon letih. Skoro enaka našemu obsoščju je gospodarska zveza v Ljubljani, ki daje podporo svojim konsumnim društvom in jih hrani pri življenju. Ako bo naš osrečevalatelj Šušteršič posredoval in zagotovil gospodarski zvezi vsakoletno podporo kakih 100.000 kron od vlade — kakor mi je pred kratkim pravil nek konsumar, da to namerava — potem nam bo gospodarska zveza s konsumnimi društvi še dlje časa sijala na političnem nebu, ker kot skrbna mati bo v stanu zalagati svoje konsume z oživljajočo močjo. Ker pa omenjena gospodarska zveza ne more tako dobro

po moževem odhodu iz soda. Starka jima je dala zajutrek in rekla: «Otroka, nekaj mi morata še napraviti, predno odideta. Tu ima vsak metlo in pometita mojih enajst sob, dvanajste pa ne smeta odpreti!»

Janezek in Micka sta šla z veseljem na delo in sta bila v kratkem času gotova. Micka je bila zelo radovedna in bi sila rada vedela, kaj je v dvanajsti sobi. Pogledala je skozi ključavnico in kaj je videla? Sredi sobe je stal lep, zlat voziček in v njega je bil vprežen zlat srnjak. Takoj je hitela Janezku povedati, kaj je videla; nato sta pa sklenila ukrasti zlato vprego. Oprezno sta odprla sobo, hitro smuknila vanjo, potegnili zlato vprego na prosto in se odpeljala. Ali komaj sta bila nekoliko oddaljena od hiše, sta zagledala starko in njenega moža, ki sta jima šla ravno nasproti. Janezek je ves prestrašen rekel Micki: «Sestra, kaj nama je sedaj storiti? Ako naju dobijo, sva izgubljena.» Sestra mu je odgovorila: «Le miren bodi! Jaz vem za rek, katerega me je naučila mati, ta naju bo rešil.» Po teh besedah je vzela iz žepa suho rožo ter rekla: «Roža vbodi, ako me ti vbodeš, naj naju nihče ne vidi!»

Komaj je izpregovorila te besede, sta se oba izpremenila v rožin grm. Micka je bila roža, Janezek trnje, srnjak deblo in voz listje.

Ko sta prišla starka in njen mož mimo rožnega grma, je hotela starka utrgati lepo rdečo rožo. Vendar trnje jo je tako vbodlo, da je jezna odšla. Po njihovem

skrbeti za svoje konsumske otroke kakor skrbi solnce za svoje planete, da vedno dobivajo od njega zadostno gorkote, in ker danes gospodarska zveza še nima zagotovljene 100.000 kron podpore, se ji marsikak otrok (konsumno dete) vleže kot zmrznjeno v prezgodnji (p) grob, ker materina moč ga ni mogla ogrevati in prehraniti pri življenju z gorkoto, katere primanjkuje celo njej sami. Kadar pa bo solnce prišlo v tak položaj, da svojim planetom ne bo moglo pošiljati več gorkote in ko bo začelo samemu (solncu) primanjkovati tiste, tedaj se smemo nadejati konec sveta. Kakor nas uči veda, solnčna tvarina, iz katere obstoji, ni nikako trdo telo, kakor naša zemlja na svojem površju, temveč je vsa tista tvarina, ki tvori solnčno telo, še dandanes vsa v podobi plina. Ravno zaradi tega je solcu mogoče leto za letom, in to bo trajalo še milijone let, pošiljati gorkoto svojim planetom, med katere spada tudi naša zemlja. Ona gorkota, ki jo pošilja solnce nam in drugim planetom, se pa tvori po naravnem zakonu po privlačni moči solnčnih atomov (delov) na svoje središče. To se zgodi, ko se zgornje plinaste plasti zblizujejo in stiskajo na svoje središče in po tem naravnem procesu se tvori velikanska gorkota, ki vrdrži vso solnčno tvarino v tekoči plinasti obliki. Kakor je preračunjeno, pošilja vsak ploskovni meter solnčnega površja gorkote v neizmerni mrzli svetovni prostor toliko, da bi se z isto gorkoto gonil stroj, enak pri naših železnica, in vsega površja ima solnce približno šest milijonov štirijaskih metrov. In koliko gorkote izdaja potem solnce v mrzel prostor? Od te gorkote dobiva naša zemlja le malenkosten delež, ki ji zadostuje za hranitev vsega organizma. Vedno pa te urejene okoliščine ne morejo trajati. Enkrat gotovo mora priti čas, ko se bodo vsi solnčni atomi (deli) tako zblizali in zgostili, da ne bo mogoče nikako zblizanje, potem pa solnce ne bo več v stanu iz sebe izvajati gorkoto, ker izvajalo jo bo le še toliko časa, da bo omrznilo. Gotovo pride čas, ko bo solnčna površina kazala tisto mrzlo, prazno in mokro obličje, kakor nam ga kaže danes luna, na kateri je vse mrzlo in izmrto. Dolgo prej se bo pa še zadnji človek in zadnje živo bitje tu na zemlji vlegel k večnemu počitku v mrzli grob in potem se smemo nadejati konec sveta.

Konec prih.

Iz Cerkljan. (Že zopet bisaga.) Ko so pred nekaj leti sprejemali ljubljanskega škofa, hitela so mu nasproti odprta srca cele dežele, predvsem mesto Ljubljana. Vse je pričakovalo, da prinese v škofijo mir in spravo. Tembolj so bili razočarani, ko je začel delovati

odhodu sta se otroka zopet izpremenila in se hitro odpeljala naprej. Na poti sta se pripeljala mimo peči, v kateri je bilo vse polno hlebov kruha. Peč jima je že od daleč klicala: «Vzemita moj kruh, vzemita moj kruh, da se ne bo prepekeli.» Otroka sta skočila z voza, znosila kruh iz peči, vzela nekoliko hlebov s seboj in se zopet odpeljala dalje. Ne daleč od peči je stala hruška, polna zrelih hrušek. Ko sta se pripeljala otroka do nje, jima je zaklicala: «Otresita mi hruške, otresita mi hruške, da ne bodo segnile na drevesu!» Otroka sta ubogala, otresla hruške in jih nekoliko vzela s seboj. Ne dolgo in prišla sta do trte, ki se je šibila pod težkimi, obilimi grozdi. Trta ju je zopet prosila: «Utrgajte mi grozde, da se ne zlomim pod težkim bremenom. Otroka sta zopet postala, potrgala grozde, jih nekoliko vzela s seboj in se odpeljala dalje.

Med tem sta prišla starka in njen mož domov ter sta hitro zapazila, da sta jima otroka ukrala zlato vprego.

Starka in mož sta prej tudi ukradla zlato vprego in pri tem sta še ubila prejšnjega lastnika. Zlata vprega je bila že tako veliko vredna, a vrhutega je imela še to dobro svojstvo, da so vsakomur vse stvari, katere je, vozeč se v nji, na potu srečaval, prinesle darove. Starka

ravno v nasprotnem duhu in ni dvoma, da bi ga danes drugače sprejemali. Tako kot Ljubljancem se je sedaj zgodilo tudi nam Cerkljancem. Z neverjetno nervoznostjo se je pripravljalo vse za sprejem novega župnika. Slišali smo preje o njegovem mirnem značaju in hoteli smo mu s sijajnim sprejemom pokazati, kako visoko cenimo take značaje in kako ljub nam bo mir, če nam ga prinese in ga bo potem skušal ohraniti. A sedaj smo že uvideli, da smo se varali v svojih nadah. Gospodar župnije je ostal kapelan Kos, oni hudobec naše občine, kateremu bi vsi občani, ne izvzemši njegove pristase, radi dali zadnjo popotnico na način, kakor se daje nadležnim vsiljivcem, katerih se drugače ne more iznebiti. Kakor ukrene Kos, tako ukrene župnik, kakor govori Kos, tako govori župnik. V svojem govoru, s katerim je Kos pozdravil novega župnika, je kričal, da so vse navzoče bolele ušesa: «Ta bo za vse, ne samo za nekatere, njemu bo ljubši največji revež, kot odlični hinavec.» In govoril je resnico. Par dni pozneje so že korakali vsi trije cerkljanski oznanjevalci ljubezni k nekemu bolnemu revežu, ki je ležal na smrtni postelji. Obiskal je župnik s svojimi pomočniki dosedaj edino le tega reveža, a ta revež je imel — 12.000 kron gotovega denarja in — 6000 kron so izprešali iz njega za — cerkvene potrebe. Ubogi sorodniki se lahko obrišejo in mesto molitve bodo preklinjali neumnost svojega sorodnika in farško bisago. Novi župnik bo po Kosovem sklepu načelnik prepotrebne tukajšnje posojilnice, katera je že dovolj ljudi onesrečila, da bi lahko prišli do spoznanja. Odvržen je bil en ključar, ker zaradi poljskega dela ni mogel priti k volitvam. Odslovljen je bil tudi organist. Ko so se pevke prišle pritožiti zoper odstranjenje organista, rekel je župnik, da jih je preveč in da jih polovica lahko odstopi. To žaljenje je bilo plačilo za njih mnogoleten, brezplačen trud. In pevke so tako nespametne, da mu bodo še nadalje delale tlako. Če misli župnik, da nas bo meril s potrebami Sv. Katarine, kjer je imel za sosedo nočne sove in so mu tulili volkovi, potem bo naše potrepljivosti kmalu konec. — Občudovanja vredni so le kmetje, ki plačujejo organista, a ne store v dosego svojih pravic nobenih korakov. Tu se pač vidi, zakaj hočejo klerikalci kinete vzgojiti v neumnosti in zakaj se boje, da bi se jim odprle oči, ker smo uvideli, da bo tudi naš župnik deloval v tem smislu, mu kličemo: Na svidenje!

Cerkljančan.

Iz Vidma ob Savi. Naša šolska loterija prav dobro napreduje. Srečke se še dobijo po kroni. V kratkem

in njen mož sta se s to vprego že dolgo vrsto let preživljala. Hitro sta se odpravila na pot za otrokoma. Mož je sklenil v svoji jezi še ta večer oba otroka požreti in se je že v duhu radoval dobre večerje. Kmalu sta opazila od daleč otroka, ki sta prišla med tem do velikega jezera, čez katerega ni bilo nobenega mostu, in tako nista mogla dalje. Po jezeru je plavalo mnogo rac. Micka jim je nadrobila kruha in jim zaklicala: «Dobre račice, napravite nama most!» Takoj so race splavale skupaj in jima napravile most, po katerem sta prišla srečno na drugo stran. Komaj pa sta bila onkraj, sta prišla starka in njen mož do jezera. Mož je jezen zarohnel: «Vražje race, ako mi ne napravite hitro mostu, vas vse podavim!» Race so v resnici napravile most, komaj sta pa bila stara dva sredi mostu, so splavale narazen in surovi mož je padel s starko vred v jezero, kjer sta oba utonila. Janezek in Micka sta našla v gozdu zapuščeno hišico in sta se tam ustanovila. Živela sta še dolgo vrsto let srečno in v obilici, ker sta imela zlato vprego. Pri tem nista postala trdosrčna, in vsak ubožec je odšel obdarovan iz njih hiše. Tako je Bog obdaril zapuščena, nedolžna otročica, ker sta bila dobrega srca, in kaznoval trdosrčnega starca in njegovo ženo zaradi njiju hudobije.

začne loterijski odbor sestavljati listo dobitkov. Tiste trgovce, tovarnarje, obrtnike in posestnike, ki hočejo konkurirati s svojim blagom, opozarjamo, naj blagovolijo nemudoma uposlati cenike na loterijski odsek na Vidmu.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Poročil se je učitelj v Št. Gotardu, g. Fran Kuhar z gospico Marico Novakovo.

Sokolska veselica v Žabnici. Radi se spominjamo v poznejših časih veselih dni, dni resničnega navdušenja, vedno živ nam je spomin na te narodne praznike. In tak dan smo preživeli zadnjo nedeljo v svobodomiselnih, naprednih Žabnici. Ob poldveh smo odkorakali iz Kranja, kjer se nam je pridružil še vrli trziški Sokol; lepa četa je bila to možko obokanih prsih, plamtečih oči in ponosno pokoncu zravnanih glav. Na potu pa se je kar trlo drugih ljudi, in kogar si vprašal »kam?«, ti je odgovoril: »V Žabnico!« Malo pred prijazno vasio pa so se nam pridružili krepki gasilci iz Stražišča z načelnikom g. Benedkom. In tako smo z godbo na čelu prikorakali do velikega slavoloka, kjer nas je sprejela cela Žabnica, v katere imenu nas je pozdravil ondotni g. učitelj Keržič. Zahvalil se mu je brat starosta Ciril Pirc. Med kratkim odmorom pred telovadbo je prišlo še slavno bralno društvo »Ratitovec« iz Selc ter mnogo občinstva iz različnih krajev. Zrli smo ljudi iz poljanske in selške doline, iz cerkljanskega okraja, z Brega in Mavčič, iz bližnjih vasi pa vse polno ljudstva. Telovadni prostor je obstopilo veliko čez 1000 ljudi, kateri so z zanimanjem sledili vsakemu gibu. Telovadba se je izvršila povsem povoljno, in ljudje se le niso mogli načuditi krepkim telovadskim postavam, njih gibčnosti in okretnosti. Po telovadbi se je vršilo plezanje na kakih 15 metrov visok mlaj. Najvišje je prišel nek dvanajstleten dežko iz Bitna ter dobil zato uro s sokolsko veržico. Na prostranem Čegnarjevem dvorišču pa je koncertirala slavna meščanska godba iz Kranja in pa dobro izurjeni mešani pevski zbor društva »Ratitovec«. Medtem je govoril brat starosta zbranemu ljudstvu: o vznešeni poslanici Sokolstva, o trdni sokolski organizaciji, o misli sokolski kot misli domoljubni, misli svobode in napredka. Šele takrat, ko prodre ta misel med priprosti narod, bomo mogli govoriti o pravi slovenski sokolski organizaciji. In glejte! Žabničani ste se o tem že veliko zgovarjali in veliko ste prevdarjali, a mi upamo, da kmalu zaplapola v vaši vasi sokolska zastava z gesli: Svoboda! Bratstvo! Jednakost! Govoru je v velikanskem številu zbrano ljudstvo sledilo z velikim zanimanjem ter mu pritrdjevalo. Na travniku, kjer se je vršila telovadba, so telovadci nato metali z velikim lovnikom vaško mladino v zrak, in smeha ni bilo ne konca ne kraja. Kmalu, prekmalo pa je udarila sedma ura, in neradi smo se poslovili od prijazne Žabnice, a storili smo to v upu, da se kmalo zopet vidimo pri ustanovitvi Sokola v Žabnici!

Ustanove za uboge. Gospod Franc Omersa, veletržec v Kranju, je povodom štiridesetletnice svojega bivanja v Kranju naložil za uboge svoto 6500 kron, in sicer dobi od tega zneska mestna občina Kranj 1000 kron, ostalih 11 občin sodnijskega okraja kranjskega pa po 500 kron.

Mestno županstvo v Kranju razglasa, da so imeniki volilcev za volitve v občinski odbor mesta Kranja v občinski pisarni od 7. t. m. naprej razgrnjeni na vpogled. To se v smislu § 17 občinskega volilnega reda z dostavkom naznanja da je morebitne pritožbe zoper te imenike vložiti pri županstvu v neprestopni dobi osmih dni, t. j. od 9. do vštete 16. junija t. l.

Tamburaški koncert priredi slovensko bralno društvo v Kranju na vrtu g. P. Mayrja jutri v nedeljo, dne 12. t. m. z naslednjim sporedom: 1.) Vgl. H. Vogrič: »Nazar!« koračnica; 2.) I. Zeise: »Ljubičin sen;« 3.) Miljutin pl. Farkaš: »Ruski ciganski valček;« 4.) V. G. Brož: »Souvenir de Ruine«, gavotte; 5. T. G. Brož: »Stante zvjezde«, serenada; 6.) V. Parma: Koračnica; 7.) G. Šebek: »Spor derviša«, orientalska scena; 8.) V. G. Brož: »U sladkoti sanji«, valček; 9.) dr. Ipavec: »Danici;« 10.)

Miljutin pl. Farkaš: »Vienac brv. narodnih popievaka«. Začetek točno ob poldevetih zvečer. — Vstopnina za osebo 40 vin. K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

Iz Škofje Loke o šolskem vrtu. V Škofji Loki je vsaka stvar v zvezi z duhovniki. Nad vse občudovanje pa je vredno sledeče: Ljudska šola ima za hišo vrt, katerega je volila neka pobožna ženska za šolo in užitek naj ima kapelan. Tako v resnici uživa ves vrt kapelan, krajni šolski svet pa plačuje davek od tega sveta. Tedaj vrt je šolski, užitek vrta pa kapelanov. Res prelep slučaj! Tako volilo je naravnost nesmiselno. Prav tako se zdi človeku, kakor bi nekomu rekel: Ta-le tuknja je tvoja, nosil jo bom pa jaz sam! Vrt pri šoli je precej velik in šolski voditelj bi imel lahko lep užitek od njega. Za tak kričeč in neumesten slučaj pa se nihče ne zmeni in Škofjelocanom se zdi stvar čisto naravna. Kaj pa misli krajni šolski svet, da plačuje kapelanu davek za svet?! Sedanjemu šolskemu voditelju ni nič za vrt, pride pa kdaj drugi, kateremu bo prav prišlo, ako bode mogel najpotrebnejše stvari pridelati sam doma. Ali bi ne bila to dolžnost šolskih oblasti urediti take nepravilnosti? Seveda, kako novo delo se kmalu učitelju naprti na hrbet, za njegovo gmotno korist pa se ne zmeni noben živ krst.

Kesajo se smleski klerikalci in njihov ljubeznivi dopisnik, ker so začeli napadati v »Laziljubu« — če povemo po njihovo »Kanonu« — smleske liberalce. Roko so že parkrat ponudili v spravo. Pričeli so upoštevati tisto peščico (?), o kateri so že toliko napisali. In tako je prav! Brez birta delati »rajtengo« je nevarno, kar so sami uvideli pred nedavnim časom. In birta Brojca bi nad vse radi vjeli. Kajne, je fest fant! Pohvalili so mu njegovo ženo. Toda, kaj pomeni hvala v »Laziljub-kanonu« — saj veste. Brojc pa brez tega svojo ženo bolje pozna kot »Laziljubov« dopisnik. Na take limance gredo le ljudje dopisnikovega kalibra — pravi kalini, za nas bi morali nastaviti že drugo vabo; saj vendar veste, da ima liberalce zato glavo in pamet, da tudi sam kaj misli. Tudi mi nismo nespravičivi. Nedavno ste celo vi pripoznali, da smo poštene in dobri ljudje. Čemu bi se tedaj prali? K večjemu iz tega vzroka, ker se naša imena vlačijo po predalih »Laziljuba« in se nas v njem hvali. Zato verjamemo, da je treba korenitega pranja. Ker se pa č. g. dopisnik tako boji, da »Strpenca«, kakor nazivlje poštenega »Gorenjca« v svoji visoki modrosti, nihče ne bere, mu v tolažbo povemo, da še ni bilo v njega predalih enega dopisa od naše strani, da ne bi bila poučena cela fara o njem. Povemo pa, da bomo vedno proti samovladi farovski in farovških podrepnikov, pa streljajte kolikor hočete. Vračali bomo milo za drago. Brojca pa ne vjamete, četudi preključete še desetkrat, kar ste neresničnega pisali o njem in če še desetkrat pohvalite njegovo ženo. In še nekaj! Počastiti vas, g. dopisnik, še ne moremo dostojno, saj še niste povedali, kakšen ste. Če pripoznate, da ste hudobni časnikar, je to sicer lepo in odkritosrčno, ali sorte le še ne vemo. Sicer se pa strinjamo z vašim priznanjem. Bodi vam to v zadoščenje za preobili trud, ki ga inate se smleskimi liberalci. Zdravstvujte!

Svojega stanu se zaveda. V kranjskem okraju nekje je razpisano drugo učno mesto. Neka gospodična učiteljica z Dolerjskega je imela tudi namen prositi za to mesto. Oglekala si je dotični kraj. Toda, kje se je zglasila, da si novo učno mesto ogleda? Seveda v šoli, tako vsaj bi se dalo pričakovati. Ali ne! Dotična gospodična učiteljica zglasila se je samo v župnišču pri župniku, šole in šolskega voditelja niti obiskala ni. Tako se zavedajo svojega stanu! Komentara k temu ni treba, a žalostno dovolj, da se izobražena dama še vedno upa s pomočjo farovža priti do svoje službe. Ljudje tišče z glavo, nogami in rokami pod črni plašč! Za danes navajamo samo slučaj, brez navedbe, kraja in osebe. Gospodje učitelji naj pazijo na take slučaje in vsacega naj obelodanijo, a v prihodnje z imeni. Videti hočemo, ali bodo prišli taki ljudje do prepričanja, da pri šoli niso merodajni samo duhovniki. Konkordat je proč!

«Rokovnjati» na Bledu se bodo v nedeljo 12. t. m. na mnogostransko željo ponavljali. Pri prvi predstavi, pri kateri je bilo navzočih nad 260 oseb in je moralo oditi še kakih 50, ker niso dobili več prostora. Dvorana «Blejskega doma» je bila prenapolnjena.

Koblar zopet na delu. Bogu bodi čast in hvala, da je Koblar zopet našel samega sebe! Skoro mesec dni ni bilo o njem ničesar slišati. Bali smo se že, da se je, presunjen po naših člankih «Nazaj v cerkev», popolnem umaknil iz političnega življenja in nam tako vzel vse upanje, da bi se še kedaj mogli baviti z njegovo častiljivo osebo. Ustanovni shod katoliškega političnega društva za kranjski politični okraj na Britofu je našega tehanca spet tako poživljal, da ga — kakor upamo — še dolgo ne bo treba položiti med mrtvece na politični «britof». Glasom «Slovenčevega» poročila se je na Britofu zbralo nad 200 «pravih Gorenjcev», mož ter fantov, in tam med našim dobrim in vernim ljudstvom se je Koblar zopet nasrkal življenskih moči. Drugi dan so nam ti pravi Gorenjci pripovedovali, da so bile na Britofu tri strašno lepe in dolge pridige, o katerih si pa žalibože niso zapomnili drugzega, kakor da so zapoški gospod fajmošter Kalan zmerjali neodvisne kmete za — barabe! Po teh lepih pridigah navdušeni pravi Gorenjci so potem na komando posadili Koblarja na ščit in ga dvignili kot predsednika novopečenega društva. Na «Britofu» je zopet začela vzhajati Koblarjeva politična zvezda in mi le prav iskreno želimo, da bi to zanj ne imelo slabega pomena. Pravi Gorenjci so izbrali res pravega predsednika in Koblarja, ki gledé častnih mest v Kranju ni ravno razvajen, je tako razvnelo novo dostojanstvo, da je takoj zopet pričel s svojim obsežnim delovanjem in sicer kar na tri strani:

1.) Najpoprej je seveda dal duška svojim čutilom v «Slovencu». Na dolgo in široko je popisal Britofsko farbanje. Največ prostora je odmeril govoru fajmoštra Kalana, ki je neki veliko zabave napravil med zborovalci, čemur se nikakor ne čudimo, kajti zapoški župnik je prav plastično pripovedoval, kako so bili on in njegovi prijatelji na kranjskem shodu s sifonom pošpricani. V sobotnem «Slovencu» g. Anton pohvalno omenja procesije na Telovo, katere se je baje udeležilo mnogo občinstva, in le obžaluje, da so nekateri gospodje procesijo zaspali in da je Pirca šele predramil boben od godbe. Resnici na ljubo naj povemo le toliko, da v Kranju še nismo imeli prilike opazovati tako klavrne procesije. Ko bi ne bilo srednješolskih dijakov, ljudskošolskih učencev in z modrimi trakovi ter medaljami ozaljšanih «devic», bi bila procesija precej slična kakemu pogrebu. In še ta neznamen spreved je «reditelj Hybášek popolnoma zmedel. Nikakor se pa ne smemo čuditi tej pičli udeležbi, če Koblar sam kaže tako malo zanimanja in niti ne skrbi za to, da bi se na dan sv. Rešnjega Telesa prostor pred župno cerkvijo velikemu prazniku primerno okrasil. Njegov prednik bi se v grobu obračal, če bi videl krog cerkve nasajene tiste mlaje, ki so bili bolj podobni fižolovkam ali obrabljenim metlam, in če bi moral gledati pred vhodom tiste neokusne «gauche», ki bi ne delale časti niti najslabši gorski podružnici. Res pa je, da je Pirca zbudil šele boben, toda ravno še o pravem času, da je videl po klancu korakati prijatelja Koblarja, ki pa je imel grozno čmeren obraz, ker se mu je izjalovila nakana, da bi spreved ne šel pod mestom.

2.) Najljubše torišče za svoje politično delovanje je g. Antonu že od nekdanj prižnica. Spominjajoč se 1600 letnice cerkvenih patronov je minulo nedeljo uprav na duhovit način obrazložil vernikom, da sta bila v tistih davnih časih dva tabora, tabor kristijanov in tabor paganov. «Tudi sedaj je tako v naši deželi in (s povzdignjenim, nosljajočim glasom) žalibože se tudi v našem mestu nahaja človek, katerega zlobna roka piše vsak teden v časopis in nas imenuje zajedalce ljudi in tega moramo šteti v tabor paganov. (S še mogočnejšim glasom:) Predragi moji kristijani, ali ni škoda vsako soboto dati 5 kr. za ta list? No, ta pridiga bi delala vsekako čast Medvedovemu Francetu v Besnici, zato naj se z njo podrobneje ne bavimo. Opozarjamo le svojega župnika, da po-

samezne številke «Gorenjca» niso po grošu, čeprav je med brati toliko vreden, marveč le po 4 kr. in da naj pazi na dotičnika, ki mu vsako soboto hodi po naš list, da ne bo delal žnjim kupčije.

3.) Zdi se nam, da namerava Koblar poleg bombardiranja po listih in streljanja raz leco vpeljati še drug način političnega bojevanja. Na Telovo popoldne je, v svesti si svojega novega katoliško-politično-predsedniškega dostojanstva z vso njemu lastno grandezzo prestavljal svoje častite noge po kranjskem trgu. Pot ga je pripeljala mimo Jägrove kavarne, kjer je sedel Pirc pri oknu in z vso vneto tarokiral. Slučajno se vjameta oba generala z očmi. Ko sta se nekaj trenutkov prav ljubezljivo gledala, se je Koblarjevo obličje kar naenkrat nabrlo v prijazne gube in pokimal je zaporedoma tako krepko z glavo, da je bilo videti, kakor da se sokolski nos dotika ustnic. Pirc je sicer smatral te gibe za kolegijalen pozdrav, drugi pa zopet trdijo, da se je g. Tone Pircu započil. Naj bo že kakor hoče, Koblar je s svojim nastopom dosegel velikanski uspeh: Pirc je bil vsled nepričakovanega pozdrava tako zmešan in osupnjen, da je izgubil napovedanega pagata. Ker se je Koblarju prvi poskus tako izborno posrečil, nadejamo se, da bo vztrajal pri započetem delu in da bo še marsikakega nasprotnika «panal» na popisan način. Če homo delali drug drugemu «ksihte», bo to mnogo pripomoglo k splošni zabavi. In prav je tako! Bližamo se dolgočasni dobi kislih kumar in zapustil nas je tudi slavni cirkus Fumagalli, v katerem je med presledki zabaval občinstvo «bebec vseh bebecv Toni»!

Cerkljansko učiteljstvo priredi prihodnjo nedeljo, dne 19. t. m., ob 4. uri popoldne na vrtu gospe E. Vavkove v Cerkljah vrtno veselico. Sodeč po pripravih, se sme pričakovati vsestranske zabave. Poleg petja se bode zabavalo občinstvo še z raznimi saljivimi prireditvami. Razun tega pa se je odbor potrudil, da popelje vsacega udeleznika v nalašč za to prirejen saljiv muzej, kjer bodo z lahkoto tudi neturisti prišli po najzloznejših potih na najvišje kranjske in druge gorske vrhove. Obilne udeležbe je pričakovati zlasti iz mesta Kranja, saj je namenjen čisti dobiček razun učiteljskemu konviktu tudi kranjski dijaški kuhinji. Pevski spored je naslednji: 1.) A. Foerster: Gorenjci. Moški zbor s spremljevanjem klavirja iz opere «Gorenjski Slavček». 2.) A. Hajdrih: Slabo sveča je brlela. Čveterospev. 3.) Hr. Volarič: Divja rožica. Dvospev s spremljevanjem klavirja. 4.) J. Kocijančič: Venček narodnih pesmi. Moški zbor. 5. a) D. Jenko: Na tujih tleh, b) A. Pavken: Bistrica. Dvospeva s spremljevanjem klavirja. 6.) B. Smetana: Šesterospev iz opere «Prodana nevesta» s spremljevanjem klavirja. 7.) Hr. Volarič: Slovenski cvet. Moški zbor. 8.) I. Bartl: Mi vstajamo. Čveterospev. 9.) A. Nedved: Pozdravljam te, gorenjska stran. Moški zbor z bariton-solo. NB.: Ta vrtna veselica se je prestavila za teden dni vsled jutrišnje veselice, ki jo priredi tamburaski zbor tukajšnjega bralnega društva.

Česnjiški konsum v selški dolini. S kako slavo so otvorili ta konsum in dr. Krek le ni mogel dopovedati ljudem, kako velike koristi bodo imeli od tega. Prišlo pa je drugače. Katoliška stranka snuje družbe treznosti raznih stopinj. Konsumarji na Česnjici so tudi strastni klerikalci, toda za treznost se ne zmenijo, temveč hoteli so imeti v konsumu gostilno in šnopsarijo. Ker se jim ni dovolila pijanska beznica, «scagali» so, da bi obstal konsum brez gostilne in dali so ves konsumski «pofel» s pripadki vred v najem. Na svoji hiši so imeli ponosen napis: «Gospodarska zadruga» skoro s tako velikimi črkami, kakor je Marko na Rudnem. Dr. Krek je postal abstincent, to se pravi, on ne pije nobene pijače več, da bi ga opijanila. Konsumska hiša pa se je ravno sedaj izpremenila v gostilno in nje najemnik je dal na veliko desko napisati: «Gostilna „Ratitovec“ in trgovina z mešanim blagom». Na voglu hiše pa vise gostilniške oblačnice, ki se porogljivo smejejo abstinentu dr. Kreku in drugim «treznim» konsumarjem. «Gospodarska zadruga» pa je izginila in ni je več in jo ni. Konsumarji, vi se pa le v božjo voljo vdajte! Za druga je sedaj druga.

Umrli je v torek 7. t. m. ob 5. uri zjutraj v Litiji g. Aleksander Guzelj, c. kr. finančni koncipist, v prezgodnji dobi 29 let. Pokojnik je iz znane in veleugledne Guzeljeve rodbine v Škofji Loki. Truplo so pripeljali v sredo v Škofjo Loko, kjer se je vršil v četrtek ob 5. uri popoldne pogreb. Kako zelo priljubljen je bil ranjki, pričal je njegov naravnost veličasten pogreb. Prihitelo je veliko število znancev in prijateljev iz Litije, Kranja, Ljubljane i. t. d., da se poslove od dragega prijatelja. Bodi mir in pokoj njegovi blagi duši!

Iz Škofje Loke se nam piše: V ponedeljek zjutraj so našli v tukajšnji bolnišnici za uboge mrtvega 21 letnega Feliksa Jamnika. Napil se je preveč žganja, kar je povzročilo nenadno smrt. Truplo so prenesli v škofolesko mrtvašnico. Tako se naši fantje v cvetu mladosti sistematično zastrupljajo z žganjem. Pač žalostna ilustracija. — Nov voz za škropljenje javnih trgov in ulic je naročila škofoleska mestna občina pri znani tvrdki R. A. Smekal. Voz, ki je kaj praktično urejen, ima 40 metrov gumijevih cevi in stane približno 650 K. — Mestna občina je dala tukajšnjemu prostovoljnemu gasilnemu društvu brez odreka lastninske pravice mestno stavbo «Komun» v svrhu prezidanja iste za gasilske namene. Stavbeni ogled se je že vršil. Kakor kaže načrt, bo novi gasilni dom ne le praktična shramba za gasilno orodje, temveč tudi krasna stavba v olepšavo mesta. Seveda se bo naše požrtvovalno gasilno društvo, ki je vredno vsestranske podpore, zopet izdatno zadolžilo.

Dve vidri skupaj sta se vjeli na Praprotnem pri Škofji Loki. Dve pasti, nastavljeni druga tik druge, sta zgrabili vsaka eno. To je bilo zadnjo soboto 4. t. m. Srečna lovca Janez Dolenc s Praprotnega in Jožef Dolenc od Sv. Tomaža bosta dobila lepe kronice za ta redki plen. Kožica obeh je vredna okrog 20 K, ker sta izredno lep par, samec in samica.

Iz Radovljice. Dne 8. t. m. se je peljal notar g. dr. Alfred Rudesch po cesti s svojim vozom. Nekemu kmetu so se v blizini splašili konji, ki so zadeli v dr. Rudeschov voz tako močno, da se je prevrnil in si je pri tem g. dr. Rudesch zlomil desno nogo. Ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico.

Drobit z Gorenjskega. Podružnica kmetijske družbe Lancovo je dobila dovoljenje za prireditev tombole. — Dne 27. m. m. so zgorele hiše kajzarice Marije Teran, Antona Skoka in Aleksandra Dežmana iz Nasovč pri Kamniku. Zažgal je petleten otrok z žveplenkami. Pazite na otroke! — Na Hrušici se je delavcu Vidu Osoreliju zvrnil voz kamenja na nogo ter mu popolnoma zmečkal nogo. — Na Jesenicah je ušel prisiljenec Marko Gasparič. Prijeli so ga pri Spielfeldu na Štajerskem. — Letos se je izteklo 1600 let, odkar so bili mučeni sv. Kancijan in tovariši, patroni kranjske župnije. — Dne 2. t. m. je strela udarila v hišo Jožefa Zerovnika v Vašah, občina Medvode, in mu napravila škode okrog 100 kron. — Ponesrečila se je dne 4. t. m. 5 let stara hčerka kovača in hišnega posestnika Ivana Tomana v Kamni gorici. Na bližnjem travniku se je igrala, pa je prišla preveč blizu vodnemu kolesu, katero je zgrabilo otroka za obleko. Njen oče jo je vsled klicanja skušal rešiti, pa je kolo tudi njega precej poškodovalo na desni roki. Med tem je kolo že vrtilo deklico naprej tako, da je vsled poškodb umrla.

Izkaz posredovalnega odseka slovenskega trgovskega društva «Merkur». Išče se: pomočnik manufakturijske stroke za Ljubljano, 2 za Kranj, 7 mešane za deželo, poslovodja specerijske stroke za deželo, 2 kontorista za Celje, kontoristinja za Kranj, praktikant za kontor v Ljubljani, 3 vajenci za deželo in vajenec za Ljubljano. — Službe išče: 5 pomočnikov manufakturijske, 3 specerijske, 4 specerijske in železninske in 7 mešane stroke, potnik, kontorist in kontoristinja.

Križem sveta.

Z Dunaja se nam piše: Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov «Sava» na Dunaju priredi svoj III. občni zbor dne 11. rožnika v restavraciji «Mattaloni» I. Auerspergstrasse 6. — Ker je na dnevnem redu zanimivo predavanje, je zeleti obilne udeležbe.

Svojo taščo ubil. Dne 6. t. m. zvečer je umirovljeni orožnik in posestnik Anton Požun v Ravnah pri Brezicah sekal drva. Njegova tašča se se je začela prepirati z njim in, ko jo je Požun jel opominjati naj molči, je skočila proti njemu, na kar jo je Požun udaril s sekuro po desnem sencu tako, da se je precej mrtva zgrudila. Požun se je sam naznanil sodišču v Brezicah, Požun je šele tri leta oženjen, je brez otrok in je poznan kot vesel človek.

Umrli na Dunaju. Neko petnajstletno dekle z imenom Strassov je tukaj minulo nedeljo umorilo svojo prijateljico. Eni pravijo, da vsled tega, ker jo je prijateljica zatožila pri spovedniku, drugi, verjetnejši viri pa trdijo, da je imel spovednik z obema dekletoma ljubavno razmerje in da je ljubosumnost vzrok umora. — V Langenleubnu pri Dunaju sta umorjena in oropana trgovec Gecher in njegova žena.

Razne vesti. V Lvovu je v nedeljo obbolelo 6 oseb, ki so jedle pri nekem prodajalcu kupljene svinjske klobase. Ena oseba je ponoči umrla. V torek je zopet obbolelo osem oseb, na katerih so se pokazali znaki zastrupljenja. — Pretečeno nedeljo je sklical češki poslanec Fresl v Košice pri Pilznu shod, h kateremu je prišlo prav malo njegovih pristašev, pač pa veliko število socialnih demokratov. Ker Fresl pod takimi razmerami ni hotel imeti shoda, so ga socialni demokratje pretepli ter ga za dve uri zaprli v nek svinjak. — V ameriški cerkvi v Berlinu so minulo nedeljo pridigovale tri ženske: 50letna Shav, 84letna Antony in predsednica ženske mednarodne zveze. — V Ljubnem na gornjem Štajerskem si je rudarski akademik Franc Malec miril bolečine v zobeh z vsopenjem klorove razstopine. Vdihaval pa je preveč tega strupa, ki ga je usmrtil.

Svetovnoznani najhitrejši brzoparnik «Deutschland» parobrodne družbe «Hamburg-Amerika Linie», katere zastopnik je v Ljubljani gosp. Fr. Seunig, je odplul 26. maja t. l. popoldne iz Hamburga in srečno dospel že 2. junija predpoldne v New-Jork, vozil je toraj le 6 dni 19 ur, dasiravno je bil do zadnjega prostora zaseden.

Rusko-japonska vojna.

Japoncem se bližajo resni časi. Njihova vojna blagajna je imela 121 milijonov jenov (jen = K 2/4) ob začetku vojske. Ker stane vojska Japonce na dan en milijon, so bili torej preskrbljeni z denarjem samo za štiri mesece. Upali so, da v tem času japonski vojskovodji s svojim izvrstnim orožjem in drznim napadenjem dokončajo vojsko. A četrti mesec vojske se bliža koncu in ravnotako se prazni tudi japonska blagajna, dočim Rusija zdaj šele začne pravo vojsko. Tudi z živžem je Japonska preslabo preskrbljena. Japonski vojak je sedaj edinole riž. Zato pa je že začelo primanjkovati riža, in lakota grozi že glavnemu mestu Tokiu. Trgovina z inozemstvom je prenehala in nastala je velika draginja. Mnogo tovarn je moralo ustaviti delo. Vsled tega je zastala tudi notranja trgovina in mnogo tvrdk je že proglasilo konkurz.

General Saharov je brzojavil generalnemu štabu v Petrograd, da so prekobajkalski kozaki dne 31. majnika v blizini gorskega prelaza Tenšuilin na polovico pota med Ciančanom in Sajmaci zadeli ob velik japonski voj, ki je imel močne utrdbe na vrhovih hribov. Kozaki so jeli ljuto streljati in so se zagnali proti sovražniku ter ga prisilili, da se je moral umakniti v divjem begu. Japonske izgube so zelo velike.

Vest, da se je ta teden vršila pred Port-Arturjem velika pomorska bitka, je resnična. Toda o teh dogodkih okrog Port-Arturja dosedaj še ni ničesar zanesljivega znano. Ve se le, da je bil tako z morja kakor s kopnega napad na Port-Artur in iz kitajskih virov se le splošno čuje, da so imeli Japonci velikanske izgube.

Rusko brzojavno agentstvo javlja, da so dne 6. t. m. Japonci napadli Port-Artur s kopnega in morske strani, toda ta napad je bil z ogromnimi japonskimi izgubami odbit. Tretja japonska armada je bila popolnoma uničena. Padlo je na obeh straneh okrog 11.000 mož.

Novice iz Šoštanja.

Rojaki! Sotržani!

V četrtek, dne 16. junija boste imeli priliko stopiti na volišče, da si izvolite iz Vaše sredine moža v tržki zastop.

Marsikdo med Vami se bo izkušal izogniti dolžnosti, samo da se obvaruje zamere pri nasprotnikih, češ, s temi skupno živim, od teh imam tudi ta ali oni dobiček, in pozabiti bo hotel, da živim skupno s slovensko večino in da ima tudi od te hasek in da je isti v primeri mnogo večji kakor ga ima od nemško mislečih. Taka misel in tako početje je pa nespoštovanje materinske zemlje svojega sorojaka ter samega sebe: kajti v trenutku, ko se volilec iz zgolj dobičkarije hoče prikupiti našim nasprotnikom ter zatajiti svoje narodno prepričanje, v tistem trenutku postane zaničevalc svojih slovenskih starišev in samega sebe.

Nikomur naj ne pride na misel, da stori s tem, da se odstrani od volitve, sam sebi dobro; nasprotno s tem dejanjem postane zaničevalec ljube domovine in tudi gmotno bode sebi škodoval.

Prepričani smo, da ni bilo potreba teh izrazov do naših zavednih volilcev, a vendar smo jih storili, ker je le mogoče, da je koga tuintam omamila nasprotna ljuta agitacija ter ga privedla do misli, da bi se odstranil.

Dolžnost vsakega volilca je toraj, da se posluži volilne pravice, in da odda svoj glas v prid slovenskega trga Šoštanj.

Naj stori vsaki to sveto dolžnost in uverjen bo, da ga bodo sodržavljani, naši rojaki

Šoštanj.

Črtice iz moje potovalne torbe.

Spisal Cvetkovič.

Ker se venomer širijo govorice po Šoštanju ter okolici, kako slabo se je v zadnjih letih gospodarilo v tržkem zastopu, in da ni nikjer zapaziti kakega napredka, poslužiti se hočem »Novic iz Šoštanja«, da zabeležim svoje opazke in vtise, katere sem zapisal ob času svojega bivanja v tem trgu.

Bilo je pred kakimi 25. leti, ko sem se po nekih opravkih pripeljal z vozom v Šoštanj. Razgled na trg od griča, kjer stoji farna cerkev, je bil ugoden, in upal sem priti v vzorno tržko naselbino. Komaj sem pa dospel do prostora, kjer stoji sedaj sodišče in kjer napravi cesta ovinek, odprl se mi je razgled, kateri nikakor ni bil priporočljiv. Cesta v blatnem stanju, delovna razdrte stope, močvirje in žabje regljanje so bili prvi prizor. Po sedanjem krasnem drevoredu je bila cesta kaj slaba, tako da je potovalec, na priprostem vozu sedeč, si moral zavarovati dušo, da jo vsled pretresanja na slabi cesti ni zgubil. Hiše na takozvanem glavnem trgu so bile kaj zanemarjene, neki smrdljivi duh vsled prevladajoče ne- snage ob Paki je nadvladal povsod, tako da sem si želel, le kaj hitro zapustiti kraj, o katerem sem mislil, da bom našel vsled gorske lege idilično mesto. Šoštanj kot trg

v obližju ter po širnem svetu cenili kot moža in neomahljivega boritelja naših svetinj ter pravic.

Ojačite se, vrli Šoštanjci, in otriesite se nasprotnega nasilstva, ter pokažite z odločnim in složnim nastopom pri oddaji Vaših glasov za narodne kandidate, da ste neomahljivi in neizprosni branitelji slovenskega gospodarstva trga Šoštanj!

Nastopne vrstice naj Vam bodo v spominu:

Naj viharja moč razsaja,
hraste cepi, skale taja,
pahe zemlje naj zdrobi;
vendar kakor siva skala
sred viharjev trdna stala,
večna bo Slovencev čast!

Naj hudobni strup jezika
mas ardito v srce pika,
naj le krivo govori.
Vzeti nam ne more slave
ne utajiti bistre glave;
večna bo Slovencev čast!

Zavedni Slovenci.

O nemški šoli.

Pri zadnjem ljudskem štetju se je prijavilo v trgu Šoštanj 97 duš, da je njih občevalni jezik nemški, 1002 prebivalcev pa, da je slovenski.

je bil podoben bolj navadni vasi tam kje na Hrvaškem. Ne smemo zamolčati, da je tualitam bila kaka hiša, katera je pričala, da se nahajajajo v trgu tudi premožnejši ljudje.

Kacih 15 let pozneje, ko sem zopet potoval skozi ta kraj, našel sem že čisto drugo lice. Res je, da mi ni bilo treba poslužiti se slabe ceste, pripeljal sem se že z železnico. Takoj od postaje, katera je bolj oddaljena od trga, je bila postavljena, in sicer na mestu, kjer je nekdaj stala podrtija »stope« in kjer je bila znana šoštanjska mlaka, zidalo se je večje poslopje, in čul sem, da ga zida neki Slovenec. Oziraje se naokoli, opazil sem, da se je že marsikaj izpremenilo. Cesta v trg je bila že bolj zvožena, pešpot posuta, nekdanji slabi most čez Pako je bil nadomeščen z elegantnim železnim mostom, na desni roki, kjer je nekdaj stala navadna hiša, je stalo lepo zidano poslopje, kateremu so sledile še druge moderno popravljene hiše.

Ta prevrat je napravil náme kaj dober vtis, in v meni se je ukoreninila misel: ta trg ima bodočnost. Sploh pa, ko sem prišel v družbo tržanov v neki gostilni ter se s temi pogovarjal, zapazil sem, da gospodarijo tukaj moške zrelega jeklenega in zavednega značaja; opazil sem, da se trudijo vsi sloji za napredek tako krasno ležečega trga. V razgovoru sem zvedel, da se

Če pomislimo, da je med temi 97 dušami kar kopica otrok in druga kopica fabriških delavcev, in da ostane malo število davkoplačujočih, pridemo do zaključka, da so si ti naložili z nemško šolo veliko breme. Že v zadnji številki smo navedli, koliko bo požrla ta šola, danes hočemo dodati še nekaj podatkov.

«Tagespošta» je imela 18. januarja 1903 razglas o razpisu učiteljske službe. Plačilo je za učitelja tole:

Letna plača	1200 K
funkcijska doklada	150 »
prosto stanovanje (kar se sme računati po tukajšnjih razmerah)	360 »
vsakih pet let starostne doklade	200 »
in vsakih 10 let poboljšek	200 »

nemški šulferajn prispeva samo z zneskom po 200 K, kateri pa ni zapopaden o zgorajšnjih svotah.

To je šele en učitelj. Da bi bila šola uspešna, bi se morala šola razširiti vsaj v trirazredno, tako bi se morala vzdrževati še dva učitelja. Recimo, da bi ista imela le po 1000 kron letne plače in 1000 kron doklade ter za prosto stanovanje odškodnino po 240 kron, razun tega pa še druge doklade in poboljške, tako pridemo do zaključka, da bi v kratkem bilo plačevati za učitelje letnih 4390 K, vrhutega pa še vsakih pet ali deset let zvišanje za kacic 600 do 1200 kron več. Ta račun si gospodje nemške stranke pred ustanovitvijo nepotrebne šole gotovo niso naredili in vsled tega bi se radi otresli hudega jarma.

Volilke in volilci, pazite, da se Vam ne obesi ta jarem, ki bi Vas gotovo mučil; bodite previdni koga bode te volili pri občinski volitvi.

Da bode zmaga naša!

Ne pozabite, da se dne 16. junija t. l. vrše pri nas občinske volitve. Vsled strasne agitacije ter z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi nemške stranke hoče boj biti jako ljut. in to tembolj, ker si stojite nasproti dve stranke, kateri ne moreta odjenjati niti trohice od svojih načel.

Slovenska stranka, broječa iz pet šestink prebivalstva trga Šoštanj, katera že devet let gospodari v občini, in katera je dokazala, da zna varčno in plodonosno gospodariti z občinskim premoženjem, in katera je vedno imela pred očmi le blagor tržanov ter je izkušala občinske

nahaja v trgu denarni zavod, «Posojilnica», katera kaj plodonosno deluje. Slišal sem, da sta velezaslužna spodnještajerska prvaka voditelja Miha Vošnjak in dr. Josip Vošnjak, brata tovarnarja Frana Vošnjaka (ki pa se sedaj piše Woschnagg), mnogo storila za procvit trga, in da so se močje kakor notar Ivan Kavčič, Ivan Vošnjak, Edvard Vošnjak, Fran Rajster, Miha Tajnik, Fran Grebenšek ter nekateri učitelji in mnogo drugih slovenskih mož poprijeli trudapolnega dela zanemarjeno tržišče upravo, zanemarjeno narodno življenje oživeti ter trgu Šoštanj pripomoči do ugleda, katerega zasluži kot slovenska posest.

In takrat sem smel že vsakemu čestitati na velikanskem vspehu.

Par let pozneje, ko me je opravek zopet privabil v Šoštanj, sem bil takorekoč iznenaden. Bilo je ravno na semenjski dan. Tik kolodvora na jako prostornem travniku zapazim po najnovejših predpisih napravljeno sejmišče; in tam, kjer so mi pred leti še gola zidovja obljubovala lepa poslopja, razprostiral se je pred menoj moderno urejen hôtél z lepim, senčnatim vrtom in ne daleč od hôtela preko železnice na griču opazim velikansko poslopje (sodišče), potem pa še nekaj novih, lepih hiš v bližini. Res iznenaden sem bil, posebno pa, ker sem videl očividni napredek vsepovsod. Najbolj me je pa razveselilo, ko sem slišal, da se vse to izvršuje pod gospodarstvom slovenskih mož. Zanimal sem se zvedeti še kaj natanč-

doklade le zmanjšati, a ne kakor se je zgodilo v času nemčurskega gospodarstva vedno zvišati, stoji zavedno in neustrašljivo na bojišču ter hoče varovati slovensko posest.

Nasprotna stranka, obstoječa iz nekdanjih Slovencev, sedaj zagrizenih nasprotnikov in nekaterih državnih uradnikov, izkuša v svojo oblast pridobiti z vsakimi sredstvi gospodarstvo trga, da bi potem mogla iz slavnoznega slovenskega trga Šoštanj napraviti črno razupito gnezdo.

Kakor je razvidno iz raznih slučajev in govorov, se nasprotniki upirajo na njihovo kapitalistično moč ter na izdatno podporo od strani Celjanov ter se upirajo tudi na obljubljeni pomoč od strani našega župnika.

Nasprotna stranka je že zmagonosno razvila celi program njenega prihodnjega delovanja. V zadnjem času, ko so se volilni imeniki popravili vsled ogromnih reklamacij, je že celi položaj pokazal drugo lice, kakor so ga imeli načrtanega, pokazala se je cela zdržljivost voditeljev nasprotne stranke ter je pričela neko gonjo, katera že meji na blaznost.

Ker so naši voditelji jako mirni in se ne dajo od nasprotne stranke zbegati, je srd tem večji in naskok tem ljutetejši.

Sedaj je prišel trenutek, da vsaki od nas postavi moža in da pridobi še tiste zavedne Slovence, kateri se pa iz znane navade hočejo izogniti volitvi. Sedaj je čas, da vsi sloji, kateri dejansko pokažejo pri vsaki priliki, da so zavedni Slovenci, sinovi in hčere ene matere, da v njih bije eno srce in ena misel, posežejo v volilno borbo in pokažejo, da se širni slovenski svet ni motil o njih narodni probuji in zavednosti.

Volilke in volilci trga Šoštanj, spominjajte se čina zene iz Ljubečne pri zadnjih volitvah v okrajni zastop celjski ter pokažite brezizjemno, da ste tudi Vi junakinje in junaki, ki znate varovati ugled trga Šoštanj, in zaoril bo dne 16. junija po širnem svetu klic: Zmaga je naša! Šoštanj je bil, je in ostane na veke slovenski.

Razkrinkani so!

Neki državni uslužbenec je prosil pri višji oblasti za podporo, katero imajo baje državni uslužbenci obljubljeno za vzgojo otrok. Ker pa ni doprinesel dokaza, da

nejšega in kmalu se mi je nudila prilika priti v dotiko z neko rodbino, katera mi je pripovedovala mnogo zanimivega in veselega, posebno pa o plodonosnem razvoju obrtnega stanu, kateri se večinoma rekrutira iz Slovencev.

Takrat sem izrazil željo, da bi Šoštanj, kateri šteje kakih 170 hiš in ima g. o. v. nad 1000 prebivalcev, dobil kako višjo šolo, naj si bode obrtno ali poljedeljsko, ker bi tak zavod gotovo procvital v tako narodnogospodarsko napredujočem kraju, takrat sem tudi želel, da bi našel prvake-voditelje prešinila misel delovati na vspešno povzdigo toli lepega trga.

Danes, na binkoštni praznik, ko sem napravil izlet v šaleško dolino, nisem se mogel vzdržati obiska trga Šoštanj, ker sem se poučil iz časnikov, da tu deluje narodni sloj, da tu gospodari slovenski mož, obrtnik, trgovec, kmetovalec, ki se tu bori proti znanim nasprotnikom.

Zopet sem našel mnogo novega: nove hiše, nove tovarne, najnovejšo razsvetljavo «električno luč», s katero se pa more ponasati le malo mest, so v trgu napeljali. In kdo je to sloril — je bilo moje vprašanje. Odgovor: Slovenci! Povsod, kamor sem prišel, videl sem zadovoljne obraze; povsod sem zapazil procvit jako ljubelega mi trga.

Da pa tudi meni priljubljenim napravim veselje, povedal sem jim, da sem zvedel od odlične in verodostojne strani, da se bo izpolnila želja spodnještajerskih Slovencev:

otroci obiskujejo javno šolo, je bila prošnja odbita. Ta propad razburi in vstrašil je ženo istega tako, da je pričela nemčurjem nasproti tarnati: «Vidite, kako škodo imam, ko pošiljam otroke v vašo zasebno šolo; namesto da bi dobila 240 kron na leto podpore, dobim piskavo rošitev, da ni nič.»

Dva gospoda nemških kolovodjev, menda Pepl Werbnigg in lončar Mönnig sta jo tolažila z obljubo, «da bo v kratkem nemška šola javna in potem bode pa že podpora sigurna».

Evo, tukaj imamo jasno potrdilo naše trditve, da je boj le zaradi nemške šole, katere se hočejo otresti, kajti to breme je prehujo za žepe peščice nemčurjev in pomagati morajo nezavedni Slovenci, ki kaj radi verjamejo sladkim besedam.

Dokaz, katerega tu prinašamo, bo po našem prepričanju vendar odprl oči našim volilcem ter jih poučil, zakaj se mi z vsemi močmi bojujemo za slovenski obstanek občine.

Nihče od nas slovenskih tržanov nima nepotrebnega denarja, da bi ga brezmiselno trosil, da ohrani propad nepotrbenega zavoda.

Pazite toraj, Šoštanjci, da se ne opečete vsled vaše zaupljivosti nasproti nemčurjem!

Nemška hvaležnost.

V predzadnji številki smo omenili bridko usodo nemškega učitelja Weissensteinerja, ki so ga naši vele-nemci privabili sem, ga pognali iz službe in ga sedaj puste v največji revščini popolnoma brez vsake podpore.

Danes poročamo o drugem ravnotako kriččen. slučaju. Naši Nemci so si hoteli privoščiti umetni užitek ter so povabili semkaj gledališčno družbo, saj je znano, kako radi hodimo Slovenci gledat nemške predstave, za vzdrževanje umetnikov bi bili torej dobri.

A naši ljudje so bili takrat tako trmasti, da teh predstav niso hoteli in nočejo obiskat, in konec je: strašni fiasko; akoravno tudi igralci prosijo in moledujejo pri velikodušnih nemških gospodih, dohodki se vendar ne povešajo, in ubogi zastopniki nemške dramatične muze stradajo in morajo biti zadovoljni, ako pripada na vsacega na dan 30 kr. (reci trideset) krajcarjev zaslužka.

Ali se Vam bodo kdaj odprle oči, nezavedni petolizci, da so Vam ti ošabni gospodje ljubeznivi le par dni pred volitvijo, da Vas poženo iz službe, če ne rabijo Vašega glasu? Ali ne boste prišli do prepri-

da bo vlada privolila v kratkem, da se na Spodnje Štajerskem ustanovi slovenska gimnazija, da se boste osnovali slovenski šoli, in sicer za obrt in za poljedelstvo, ter da smejo Šoštanjci pri takem vzornem gospodarstvu, kakršno je bilo zadnja leta in pri vstrajnem napredovanju upati, da dobijo eno ali drugo teh šol.

Nepopisno je veselje, katero je moja novica napravila, in smelo trdim, da bo vsakdo, kateremu je le količ-kaj ležeče na napredku trga Šoštanj, z veseljem nadaljeval složno delo s sedanjimi voditelji in zastopniki trga v dosego tega cilja in gospodarskega napredka.

Kolikega pomena bi bila obrtna ali poljedelska šola za razvoj trga Šoštanj, ne bom popisoval, kajti to more vsak razsoden človek si sam premisliti in oceniti, potreba je le samo delati na to, da si trg ohrani med našimi sorojaki isto oceno in isti ugled, kakršnega si je pridobil v zadnjih letih.

Z željo, da se te obljube od vlade kaj kmalu izpolnijo in da bodo naši poslanci delovali, da dobi sigurno Šoštanj eno ali drugo teh šol ter da prospeva in napreduje Šoštanj v bodoče kakor je napredoval zadnjih deset let, zaključim svoja opazovanja.

čanja, da tej gospódi niste nič boljši ko suženj, ki se kupi ter obrabi do zadnje kaplje krvi in ki ne sme imeti lastnega umenja, še manj pa prepričanja.

Nemčurski agitator v škripolih.

Neki tukajšnji nemčur, ki Slovincem proda mnogo blaga, se je podal na agitacijo in si je izvolil neko vdovo, kateri je hotel v obliki konja in voza navezati še osla. Pri tej priliki je imel smolo. Ko je bil ravno v najboljšem «riganju», zapazil je skozi okno, da prihaja sovražnik v obliki kovača znanega narodnjaka. Kratka misel, hitro dejanje, in švups Jurij s pušo se je skril v hlev pod konjske fige. A usoda mu je bila nemila. Hlev je bil ravno pozorišče, na katerem je imel kovač opravilo. Ta odpre vrata v hlevu in tu zapazi poleg konja v kotu stati nekaj črnega; v prvem hipu je mislil, da stoji tam kakšen osel ali konj; ko so se pa oči privadile teme, videl je kovača, da stoji ondi človek, prav bledega obličja, in ko še natančneje pogleda, spozna Jurja s pušo! Kovač se je, uvidevši položaj, pričel muzati nad tako zbeganim agitatorjem, ki ni vedel druzega izgovora, kakor da je prišel prosit konja, naj mu pripelje s kolodvora blago!

Ali ni smešno, da izkuša agitirati tako človeče, katero bi storilo mnogo boljše, če bi mirno delalo doma, kajti zna se mu pripetiti, da se mu kaj visoko obese korbca.

Jurče, ako ne znaš najti boljših izgovorov kakor da hodiš konja prosit za vožnjo, potem bi te smel pristevati k — oslu!

DR. Rihard Karba
se je naselil
kot zdravnik v trgu
kar z veseljem beležimo.

Naznanilo.
Gospod Ivan Habjan
znani odločni Slovenec

je v najem prevzel hotel 'Austria'. Vrlega
moža toplo priporočamo.

Svoji k svojim!

V trgu Šeštanj so naseljeni naslednji zavedni slovenski trgovci,
obrniki i. t. d., gg.:

J. Vošnjak, tovarna za usnje,
elektrarna i. t. d.

Ana Kern, svečarica.

Anton Kocuvan, trgovec.

Marija Kopušar, trgovka.

Vinko Wokau, trgovec.

Ivan Mak, trgovec.

Josip Lampret, mizarska de-
lavnica s stroji.

Matiija Brišnik, posestnik
mlina in žagē.

H. Volk, lastnica kemične
pralnice.

Fran Rajšter, hotelir in me-
sar.

Miha Cerovšek, oštir in mesar.

Jakob Šribar, oštir.

Marija Kopušar, oštrica.

Ivan Habjan, oštir in mesar.

Miha Kumar, oštir in zidarski
mojster.

Gostilna pri 'Čitalnici'.

Fran Grebenšek, čevljar.

Fran Švarc (Čepelnik), čevljar

Fran Štor, čevljar.

Vinko Tauzes, čevljar.

Jožef Čebul, čevljar.

Jakob Volk, krojač.

Jožef Berločnik, krojač.

Vinko Srebotnik, krojač.

Ivan Šoln, kovač.

Martin Hlep, kovač.

Jožef Novak, kovač.

Valentin Grašina, ključavn.

Anton Glavač, pek in trgovec.

Florjan Plevčak, pek.

Ivan Ivnik, pleskar in slikar.

Anton Volevšek, mizar.

Josip Ravljen, klopučar.

Ivan Topolšek, klopučar.

Ivan Primožič, kolar.

Ivan Florjanc, kolar.

Jakob Šip, lončar.

Marija Koželnik, izdelovate-
ljica umetnih cvetlic, šop-
kov in vencev.

Ana Topolnik, prodaja toba-
ka in kolekov.

Ivan Vidrih, urar in fotogr.

Tadej Špiranec, kamnosek in
cementar.

Jožef Kolak, brivec.

Jakob Olet, žrebljar.

Fran Šarner, pasar in sedlar.

Ivan Hleb, ključar in železo-
tržec.

Martin Slatinšek, mesar in
barantavec s kožami.

Antonija Mazej, šivilja.

Marija Skoberne, šivilja.

Peter Žerdoner, čevljar.

Janez Stvarnik, voznik.

Marija Pukl, voznik.

Jože Herman, barvar.

Tedenski sejem v Kranju dne 6. t. m.

Prignalo se je 171 glav goveje živine, 4 telet, 404 prašičev, — ovac, — koza, — huš, — konj. — 50 kg: pšenice K 8.—, prosa K 7.—, ovsa K 6.50, rži K 7.—, ajde K 9.—, ječmena K 7.—.

Izjava.

Podpisani Janez Vilfan iz Srednjega Bitna št. 23, po domače Kračnik, **prekličem**, da ni res, kar sem govoril v svoji razburjenosti o Francu Siferju, županu stražiskemu, in obljubim, da nikdar ne bom govoril več kaj tako razžaljivega.

110

Janez Vilfan.

Gostilna „pri Jahaču“

išče takoj čvrstega in poštenega 105—2

hlapca.

Natakarica

za boljšo in večjo gostilno v Kranju se išče. Več se izve v upravnistvu «Gorenjca». 106—2

Prostovoljna prodaja.

Pod posebno ugodnimi plačilnimi obroki se **proda**

hiša v Kranju št. 35

s popolno prodajalnično opravo, in

hiša v Kranju št. 53

s kavarniško koncesijo brez oprave ali s popolno kavarniško opravo.

V obeh hišah je vpeljana električna razsvetljava z 52 lučmi.

Od kupca se zahteva $\frac{1}{5}$ cele kupne svote v gotovini, $\frac{4}{5}$ se lahko proti primernim obrestim obrestujejo. 101—2

Natančnejša pojasnila daje **A. Kreuzberger** v Kranju **ob ponedeljkih**, druge dni pa naj se vprašanja, katera se rešijo z obratno pošto, pošiljajo na **A. Kreuzberger**, valjični mlin, Dob pri Ljubljani.

Loterijska srečka dne 4. junija t. l.

Gradec: 74 55 70 3 83

Kdor hoče kupiti

ceno in dobro barvo

pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwer-spatt), kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, naj se blagovoli obrniti na domačo zalogo

J. Wohlgemuth

65—7

v Kranju, glavni trg št. 118.

Otroški vozički

4.50

gld.

4.50

gld.

se dobivajo po sledečih cenah:

4.40, 5.50, 6.50, 7.50, 8.—, 9.—, 10.—, 12.—, 14.—, 16.—, 18.—, 20.— gld.

Galanterijsko blago na drobno in na debelo.

ALBIN RANT v Kranju

59—8

pod mestom.

Skladišče vina

je odprla s 1. febr. 1904

v Kranju

Istrska vinarska zadruga

katera posluje že 10 let in si je pridobila tekom te dobe občno pohvalo ter priznanje za dobra in pristna svoja vina.

Klet je v hiši Fr. Kuralta.

Kdor želi imeti zdravo in dobro vino, naj pride in poskusi ter se sam osvedoči o tem.

Cene bodo primerne!

21-19

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Kamniku g. M. Ažman, trafika;
Ljubljani g. A. Kališ, trafika, Jurčičev trg 3;
Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, glavni trg;
Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;
Javorniku g. Štefan Podpac, trgovec;
Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec.

Dva spretna krojaška pomočnika

sprejme proti plačilu od kosa

Josip Munih, krojaški mojster

100—2

Podbrdo ob Rečici.

Čvrstega hlapca

sprejemem takoj.

Iv. Pr. Lampret, tiskarnar v Kranju.

Košnja

na kranjskem polju se bo dne **12. junija popoldne** ob polštirih

oddala v najem.

Več se izve pri g. Jos. Krennerju v Kranju št. 16. 107

Pozor!

108—1

Plačila za električno razsvetljavo po poslanem računu so na priložene poštne nakaznice takoj za plačati. S spoštovanjem

A. Kreuzberger, elektrarna v Kranju.

Naznanilo.

Kdor se letos še ni oskrbel z dobrim vinom, naj ne zamudi prilike, kupiti si **bizeljsko vino**, o katerem je znano, da kakovost lanskih naših vin prekosí vsa druga še tako dobra vina. Kadar je drugod vino dobro, je pri nas še boljše, za to imamo dosti lep dokaz: da so sedaj tukaj že vsa vina razprodana.

Zaradi ugodne spomladi brez mraza, in ker nam v vinogradih krasno, lepo in obilo kaže, hočem razprodati vso svojo precejšno vinsko zalogo lanskega pridelka. Da pa bolj ugodim cenjenim svojim odjemalcem, prodal bom **vsako vino 4 kr. ceneje kot dosedaj.**

Moja vina še niso pretočena, torej še sedaj na drožah, toda izborna dobra. **Oddajam po najmanj 10 hl in ne v svoji posodi. Prodaj pri sodu in po uzorcih in postavim na postajo v Brežice.**

Za kakovost zadostuje reči, da je vse moj lastni pridelek. 95—3

Nadejaje se obilo naročnikov se priporočam

Janez Malus

posestnik vinogradov na Bizeljskem.

Išče se pod jako ugodnimi pogoji več in popolnoma zanesljiv

kolportér

ki bi po slovenskih krajih razpečaval brošure, časopise i. t. d.

Pojasnila daje upravništvo „Gorenjca“.

109—1

Vsi kmetovalci

se lahko prepričajo, da je najboljšo sredstvo konje, krave, telice, vole, prašiče, ovce i. t. d. obdržati zdrave, močne, ječe in debele če se jim primenuje h krmi

živinski prašek

iz lekarne **Piccoli**, pri Angelju, **Ljubljana**
Dunajska cesta.

En zavoj 1/4 kilogr. stane 50 vin., 10 zavojev 4 krone. — Zunanja naročila po povzetju.

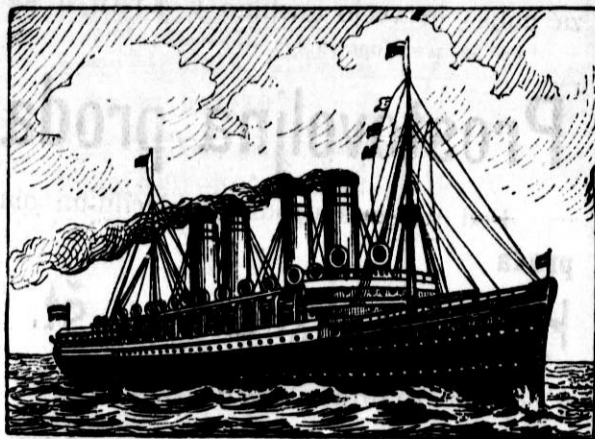
Spoštovani gospod Piccoli, lekar v Ljubljani.

Po večletni uporabi pri svoji živini in po velikem povpraševanju od svojih znancev in družin po Vašem živinskem prahu; prišel sem do prepričanja, da je vaš živinski prah izborno zdravilo, katero bi se ne smelo v nobenem hlevu pogrešati.

Z odličnim spoštovanjem **And. Kocjančič.**

Podgora pri Gorici, 18./VI. 1902. I. 199—35

Sedaj samo 70 gld., zelo znižane vozne cene v Ameriko. **Preje 105 gld.** Ravno ista vožnja in postrežba kakor preje. 63—10

Iz Ljubljane v Novi York
samo 70 gld. s prosto dobro hrano
že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvanija, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana Kalifornija i. t. d., toliko višje, kolikor je tarifna cena po ameriški železnici, s priznanimi najboljšimi parniki družbe

Hamburg-Amerika Linie.

Kedor je odločen potovati, in da se mu dober prostor preskrbi, pošlje naj **20 kron** are na moj naslov:

FR. SEUNIG, Ljubljana

Dunajska cesta 31.

Ljubljana (Kolizej) **R. LANG** na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Popolna oprava za vile. Specijaliteta: Gostilniški stoli.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Specijalitete v nevestinih balah. Veliki prostori, priključno in v l. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-ešalnik, miza, sten-ako ogledalo.

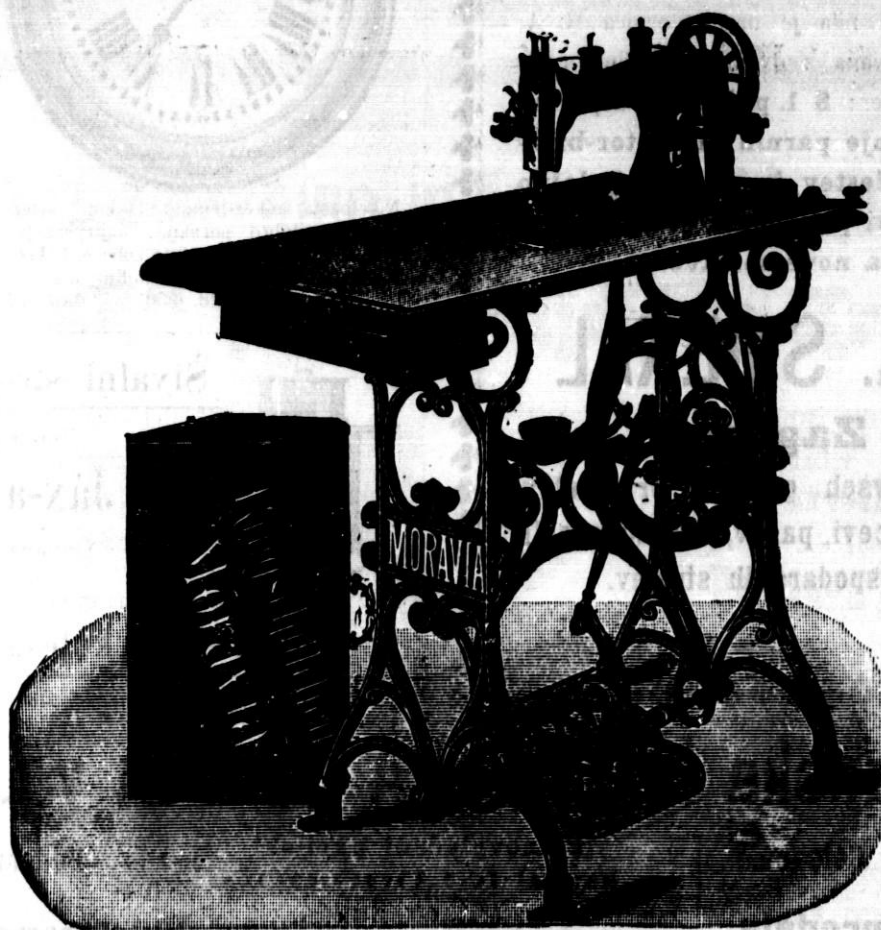
97-2

Naznanilo

s katerim uljudno naznanjam slav. občinstvu, da sem založen v veliki izberi z raznimi šivalnimi stroji in kolesi. Kolesa prodajam proti plačilu, šivalne stroje pa tudi na obroke.

Nikoli

še niste imeli prilike kupiti šivalnih strojev in koles tako po nizki ceni in tako dobrih in trpežnih kakor jih imate sedaj v moji zalogi v Kranju.

Največja zaloge šivalnih strojev in koles na Gorenjskem.
Od 76 kron naprej se dobi pri meni popolnoma nov in dober šivalni stroj, kolo (bickelj) pa od 110 kron višje.

Vsem cenjenim kupcem bodem vedno točno in natančno postregel. Z ozirom na to in na nizke cene se nadejam obilnih naročnikov ter se udano priporočam z velespoštovanjem

LOVRENC REBOLJ v KRANJU, glavni trg 189.

Foto-emajl
v barvah

Broške, priveske,
gumbe za zapest-
nice, igle za kra-
vate i. t. d.

Jako lepa in primerna darila.

Jzdeluje po vsaki fotografiji

Jv. Jagodic

49—11

fotograf v Kranju

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti
samo s 13—21

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno!

Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji, in sicer: **S 1. počastno diploma za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

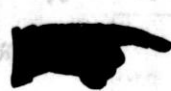
R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev.

Sredstvo zoper

muhe

v salonih.

36—10

Komad 10 vin.

Glavna zaloga za Gorenjsko:

F. Dolenz, Kranj.

H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo

izborna zalogo

ur,

zlatnine

in

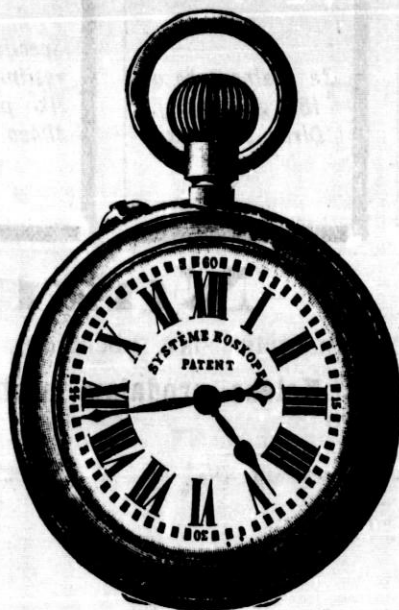
srebrnine

po

najnižjih cenah.

Ceniki zastonj in poštne prosto.

Razpošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gld. 3-75, najfinejša znamka, gld. 6-50. 140—51

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 144—49

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastonj.

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

se vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, rečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

17—21

Polnovplačani akcijski kapital K 1,000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-ujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

„Zakaj so Vaši zobje tako beli?“

„Vsak dan rabim **O. Seydlovo higijenično kozmetično ustno vodo**, ki izvrstno vpliva na zobe in je bila s priznanjem odlikovana. Dobite jo lahko v lekarni pri sv. Trojici v Kranju.

38-14

System Balke

42-13 **M. Podkrajšek**

frizer

za dame in gospode

Ljubljana, sv. Petra c. 35

priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočen gorko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne povzročuje skrtenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Dalje se izvršujejo vsa krovstna dela iz las.

Oddelek za dame s sepratuim vhodom.

Večkrat premislano!

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi hiše, vane in druge glinaste izdelke v vseh barvah, tipične in cene priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Drelse

93-3

v Ljubljani.

Imam v kleti

58-10

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine rakije in brinovca ter namiznega olja lastnega pridelka. — Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji državni kolodvor po primerno nizki ceni. — Moje skladišče se nahaja pri Matku Košara, gostilničarju v Hrušici št. 33 pri Kavalaru.

Ivan Pajman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra).

71-9

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom

„MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarstvo, ključavničarsko, kovaško, zidarstvo, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pluge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, **vodne žage, pile**, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, **traje za obijanje**

Velika izber travnih kos, brusilnih kamnov in srpov, klajnega apna in redilnega praška za živino.

stropov, vlite kotle. Veliko izber slamoreznic, plaht za vozove, železnih peči,

Roman- in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, **senalke za vodnjake**, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, zaloga različnih barv.

Slav. šolskim vodstvom

se udano priporočam za cenj. naročila šolskih tiskovin

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Naročajte si prezanimivo knjigo

Bahovi huzarji in Iliri.

Starina slovenskih pisateljev, J. Trdina nam popisuje v tej knjigi osebe in dogodke na Hrvaškem, v oni za hrvaški narod žalostni dobi za zloglasnega Bahovega absolutizma, ko so tudi nekateri naši rojaki igrali pomenljive, pa ne vselej častne vloge. Trdina je znan izbiran stilist, način njegovega pripovedovanja je zanimiv, njegov jezik v resnici naroden, bogat in izbrusen.

Kdor si hoče razširiti svoje znanje iz polpreteklosti hrvaškega in deloma tudi našega naroda ter se obenem prijetno zabavati, naj si naroči to knjigo pri založniku

10-32

L. Schwentnerju v Ljubljani.

Cena broš. 3 K, po pošti 3 K 20 h.

Kromatična harmonika se prodaja.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

Konces. zobotehnični atelije 54-12

Oton Seydl

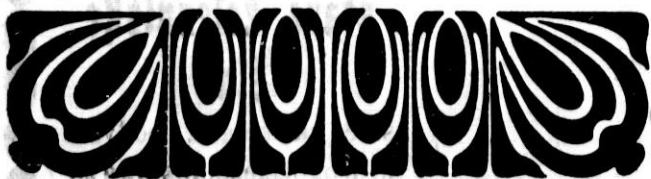
v Kranju (pri dr. Globočniku)

izdeluje vsa zobotehnična dela iz kavčuka in kovin kakor krone, mostičke, nasajene zobe, stroje za regulacijo čeljusti in postrani stoječih zob, Continuens Gum (dr. Allen), obturatorje i. t. d.

Nizke cene! Takojšna postrežba!

Odperto vsako nedeljo od 8.—5. ure.

Njegovi izdelki so bili odlikovani na razstavah v Rimu, Berlinu in Parizu z najvišjimi odlikovanji in ga je doletela čast, da je bil zbog svojega strokovnega znanja in strokovne spretnosti imenovan stalnim cenilcem jury v Parizu.

Izhaja vanko soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1-50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljalne naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvstvo 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine reklamacije, ostanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Izdaja in zalaga konsorcij «Gorenjca».

Odpovorni urednik Matija Cej.

Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

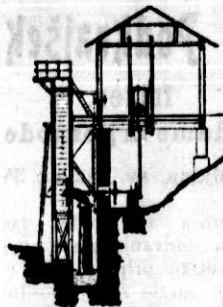
LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženjirstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmojne omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d. 103-2

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

104-2

tovarna za stroje, železo in kovino-livarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vrtilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica
registrirana združba z neomejeno zavezo
pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve
v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge in
— obrestuje po 4 1/2 % —
od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka in brez odpovedi.
Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.
51-11